

SLOVENSKI SOKOL.

GLASILO SLOVENSKE SOKOLSKE ZVEZE.

Štev. 7.

V Ljubljani, 25. julija 1908.

Leto V.

K zletu notranjskih sokolskih društev.

Sokolskemu zletu v Logatcu dne 12. julija pripisujemo poseben pomen. Prvikrat so se tu združila vsa notranjska sokolska društva k večjemu delu, k večjemu skupnemu in samostojnemu delu.

Samostojno veliko delo, delo, ki ga je notranjsko Sokolstvo izvršilo docela z lastno močjo, v tem pred vsem vidimo veliki pomen tega zleta. Kako je bilo še nedavno vse drugače s sokolsko mislijo na Notranjskem! Leta in leta, kakšno leto celo po večkrat, je ljubljanski Sokol sam preletaval krasne notranjske kraje, se ustavljal sedaj tu, sedaj tam, da pokaže svoje sokolsko delo in izpodbudi ž njim k enakemu delu. Le počasi je prodirala naša misel kakor drugod tako tudi v tem delu naše domovine. Ali vztrajnost je eno prvih sokolskih gesel, in sokolska vztrajnost in energija sta tudi tu zmagali. Ustanovil se je postojnski Sokol, ustanovil idrijski Sokol, seme je bilo vsejano, je vzkliko, in s podvojeno močjo, radostjo in navdušenostjo je ljubljanski Sokol hiteval na Notranjsko, da neguje mlado sokolsko rastlinico. Vzraslo je iz nje drevo, ki veselo poganja močne veje in vejice sokolske. Krepko je postalo notranjsko Sokolstvo, dobro uspeva in pred vsem

uspeva že nekaj let samostojno. Včasih brez pomoči ljubljanskega Sokola skoro ni bilo misliti na sokolski nastop na Notranjskem. Ob količkaj večjem pomenu prireditve je bil naprošen za vodstvo ter je velik del sporeda izvedel sam. Zadnja leta pa so se začeli kazati sadovi mnogoletnega, trudapolnega pa smotrenega dela pred vsem idrijskega Sokola. Vadeč se nekaj let na manjših samostojnih nastopih, se je notranjsko Sokolstvo letos v prvič lotilo velikega skupnega nastopa. Uspeh tega nastopa je izredno zadovoljiv: pred najširšo javnostjo je notranjsko Sokolstvo pod vodstvom idrijskega Sokola v Logatcu z veliko javno telovadbo posvedočilo popolno zmožnost za samostojno delo. Notranjska sokolska župa je pokazala svojo eksistenčno zmožnost in pravico!

Smo pred osnovo sokolskih žup. Veselja nam je prekipevalo srce, ko smo zrl v Logatcu te navdušene telovadske vrste, predahnjene sokolskega duha, ko smo videli, kako disciplinirano, krepko in sigurno se vede notranjsko Sokolstvo na prvem svojem zletu. In vsadilo se je v nas prepričanje, da se sokolska župa na Notranjskem ne rodi k životarjenju, temveč k živahnemu življenju, polnemu

dela in uspehov. Posledica naravnega, živega razvoja bo, ne mrtev sad zamiznega ukrepa, na trdnem in čvrstem temelju bo, ne na papirni podlagi, iz same sebe bo vzrasla, ne bo vsiljena delu neyeščim, truda nevajenim rokam.

Dejanski že obstoji notranjska župa sokolska. Dejanje je šlo pred besedo, da rabimo izraz Tyršev. Utrjujejo se nam veseli upi v uspešno izpopolnitev slovenske sokolske organizacije. Saj se k dejanju tudi v drugih delih slovenske domovine pripravljajo sokolska društva, pripadajoča krajevno skupaj. Razen manjših skup-

nih nastopov sosednjih si sokolskih društev v raznih delih slovenske domovine so tu pred vsem vrta gorenjska društva, ki bodo dne 15. avgusta imela skupen zlet v Kranju pod večjim vodstvom kranjskega Sokola, in istega dne povede izkušeni celjski Sokol krepka štajerska društva, ki se jim pridružita zagorski in krški Sokol, k skupnemu nastopu v Ljutomeru. Da se tudi v vseh teh krajih pokažejo enaka vztrajnost in discipliniranost, isti duh složnosti in skupnosti kakor v Logatcu, je naša iskrena želja, je naša trdna nada. Na zdar!

Notranjski sokolski zlet.

(Javna telovadba.)

Podroben popis netelovadnega dela znamenito tudi v tem pogledu uspelega zleta notranjskih sokolskih društev je bil že objavljen v časopisu, naj se nam torej oprost, če se pri skromno odmerjenem prostoru našega lista omejimo le na oceno javne telovadbe.

Udeležila so se je primerno zletovemu namenu samo notranjska sokolska društva. Nedostajalo ni nobenega teh društev. Nastopila sta tudi komaj ustanovljena vrhniški in logaški Sokol, dokaz dobre njiju podlage. Vodstvo javne telovadbe je bilo poverjeno načelniku idrijskega Sokola br. Juliju Novaku, ki je z veliko spretnostjo izvršil svojo nalogo.

Že na drugem mestu smo naglasili, da je imel nastop docela zadovoljiv uspeh. Vsa društva so storila vse, kar je bilo v njih močeh. Da te moči niso slabe, mora posvedočiti strokovnjak, je pričalo izredno mnogobrojnega občinstva burno ploskanje med vsako in po vsaki točki sporeda. Splošni vtisk javne telovadbe je bil naravnost presenetljiv. Nismo pričakovali toliko discipline, toliko skladnosti pri skupnih vajah, toliko izvežbanosti pri večini vrst na orodju.

Že pri izkušnji smo imeli priliko, veseliti se pazljivosti in discipline telovadcev. Ako pomislimo, da je precejšnji del telovadcev nastopil ta dan prvokrat javno, da so bili tu telo-

vadci dveh društev, ki obstojita šele nekaj tednov, moramo izreči vse priznanje načelnikom in vaditeljem ter tudi telovadcem samim. Nastop k prostim vajam je pri izkušnji kršilo le nekaj četverostopov, ena sama ponovitev pa je zadostovala za odpravo napake.

Ker je imel vlak, ki je pripeljal del notranjskih telovadcev in goste iz Ljubljane, ob ogromnem navalu občinstva skoro celo uro zamude, se je javna telovadba mogla pričeti šele ob 4,5. uro. Zakrivilo zakasnitve ni torej vodstvo. Prva točka sporeda so bile proste vaje. Nastopilo je 79 telovadcev, ki sta jim bila kazatelja brata K. Fuks in F. Krčnik iz Idrije. Za petero notranjskih društev je to jako častno število, zlasti ker je bilo na dobri izvedbi videti, da so bili bratje načelniki dokaj izbirčni glede na pripustitev telovadcev k javnemu nastopu. Z zadovoljstvom konstatiramo, da je bilo tu v prvič strogo izvedeno načelo: k javnemu nastopu nikogar, kdor ni zmožen zanj! Nastop k prostim vajam je bil z ozirom na mlajša društva priprost: četverostopi so se na spodnjem delu telovadišča s protihodom zapored na desno in levo razcepili v dva oddelka četverostopov, ki so se ustavili nato pred načelniško tribuno in se razstopili. Opozorimo naj na napako, ki tu sicer ni dosegla prevelike mere, pa se tem izdatnejša drugače

opaža pri naših nastopih. Strogo je namreč paziti na to, da je med vsemi četverstopi enaka razdalja, to pa ne večja, kakor je neobhodno potrebno za korakanje z dolgimi koraki. Tudi zavojem treba da posvete naša društva več vadbe. Iztrebiti je tu zlasti tisto nesigurnost v korakanju, ki kaže večšaku, da si telovadec ni na jasnem, kako in kam se mu je ravnati, kako mu je izmeriti korake.

Temeljna postava je bila vobče dobra. Videli smo sicer razmaknjene noge, nestaknjene pete, ali to veliko napako samo pri dveh, treh telovadcih. Veselilo nas pa je videti, da so vaditelji pri vadbi obračali večjo pozornost na temeljno postavo telovadcev, nego se ji sicer posveča v naših telovadnicah. Temeljna postava je jako važna in ne tako lahka, kakor bi mislil kdo na prvi pogled. Začetek vaje je in že na njej se mora videti, kakšne telovadce imamo pred seboj. Vaditelji, popravljajte in iznova popravljajte jo vsako telovadno uro. Glejte, da dosežete čim večjo enakost tudi v dozdevnih malenkostih (prsti rok, mera skrčitve v komolcih, držanje glave itd.).

Z izvedbo prostih vaj — s tretjega vse-sokolskega zleta v Pragi, določenih tudi za zlet v Belgradu — smemo spričo že omenjene okolnosti, da sta sodelovali dve novo ustanovljeni društvi, biti docela zadovoljni — če se spomnimo slabe izvedbe lani v Domžalah in v Ribnici. Seveda je „slabo izvedbo“ razumeti tu le relativno: ob vedno večjem razvoju naše telovadbe na eni strani in velikanskem napredku telovadbe v drugih narodih na drugi strani more biti danes slabo, kar je bilo še nedavno dobro. Gotovo je, da so proste vaje na omenjenih slavnostih v občinstvu vzbudile burno pohvalo, ali kakšen vtisek bi bil šele, če bi se bile izvajale tako, kakor je treba dandanes zahtevati. Včasih je časovna skladnost ne ravno prepovršnih gibov zadostovala za pohvalo. Današnje zahteve so nerazmerno večje, nego še pred malo leti kakor glede težkosti vaj tako glede izvedbe. Zatorej jim je pa tudi posvetiti nerazmerno več vadbe in pozornosti. Izvedba prostih vaj v Logatcu je bila torej znatno boljša nego na omenjenih slavnostih: večja skladnost, boljša disciplina, večinoma boljše izvedbe. Ali treba bo še mnogo dela in pile, da se doseže poleg popolne časovne skladnosti tudi popolna pravilnost gibov, popolna enakost izvedbe pri vseh telovadcih,

popolno kritje in ravnanje ne samo glede na mesta telovadcev, temveč tudi glede na posamezne telesne dele. To niso majhne zahteve, in da naj jim že danes vsa notranjska društva docela ugođe, bi se reklo zahtevati nemogočost. Vpoštevajoč kratki obstoj nekaterih društev, nas je, kar smo videli, zadovoljilo tem bolj, ker je bilo na izvedbi poznati resni trud vaditeljev in telovadcev.

Pričetek posameznih oddelkov prostih vaj in poznejših skupnih vaj naraščaja je nekoliko motila godba, ki je presledek med izkušnjo in nastopom porabila v to, da se je preselila od pravega svojega mesta ob načelniški tribuni na travnik izven telovadišča ob spodnjem njega delu zadaj za občinstvo, tako da so jo le počasi dosegala navodila vodnika telovadbe.

Naravnost iznenadile so nas vaje telovadk idrijskega in žirovskega Sokola. 57 telovadk, ki sta jim bili kazateljici sestri M. Kosova (Idrija) in J. Kopačeva (Žiri), je izvedlo več oddelkov vaj s praporci sigurno, skladno, sempatja celo v manjših podrobnostih precizno. Pred vsem pa je bil izvrsten nastop k tem vajam. Mlade telovadke, nekatere komaj petletne, so ti korakale in se obračala sveže in pogumno, strumno in uravnano in pri vsem tem neprisljano, da je srce radosti in navdušenosti zaigralo občinstvu, ki jima je ponovno dajalo duška s frenetičnim, dolgotrajnim ploskanjem. Načelnik idrijskega Sokola brat Julij Novak se je pokazal tu učitelja-mojstra.

Za ženskim naraščajem je sledila telovadba članstva na orodju, za kar je bilo določenih osem vrst: tri vrste idrijskega Sokola na bradlji, na mizi na šir in na kozi vzdolž, vrste Sokolov v Ilirski Bistrici, Logatcu in Postojni, vsaka na drogu, vrhniška in žirovska vrsta pa vsaka na bradlji. Radi premehkih tal se drogovci niso mogli dobro pritrčiti; en drog se vsled tega celo ni mogel postaviti. Logaška vrsta je imela nizek drog, ki se je dal laže utrditi, visoki drog vrste iz Ilir. Bistrice pa se je vkljub krepkim sokolskim rokam, ki so ga morale podpirati, majal, zlasti ob kolebnih vajah. Tu bi se bilo pač treba poprej prepričati o kakovosti tal in poskrbeti za sigurno pritrčitev. Ker je bilo na telovadišču dosti prostora, tako da ne bi bili drogovci ovirali skupnih vaj, naj bi se bili postavili že pred javno telovadbo. Začetek telovadbe na orodju se je vsled postavljanja drogov zavlekel, premor je predolgo

trajal, kar pa se je s tem hitrejšimi nastopi k drugim točkam sporeda popravilo.

Tudi telovadba na orodju nas je presenetila, a ne toliko glede splošnega vtiska, ki pa je bil tudi zadovoljiv, kolikor glede vrhunške izvežbanosti precejšnjega števila posameznikov. Zasedli smo tu izboren material za tekme najtežje vrste. Na drogu (Il. Bistrica) je vkljub temu, da se je orodje majalo, najboljši telovadec te vrste z izrednim pogumom izvajal težke sestave, stoje, veletiče, obrate med veletiči, z odskoki: prosti premet nazaj, skrčka z uleknjenim križem, podmet s prednosom. Na bradlji se je v vrsti idrijskega Sokola več telovadcev odlikovalo po sigurnih stojah, obratih med stojo na rokah, eden telovadec je z izredno eleganco izvedel celo prosti premet nazaj (iz opore pri predkolebu). Tudi skoro pri vseh drugih vrstah smo videli po enega ali dva izvrstna telovadca. Upamo, da dobri zgled teh telovadcev kmalu zviša tudi nivo drugih telovadcev, da se kontrast med njimi izmanjša, vrsta takorekoč izgleda, postane glede izvežbanosti enotnejša. Najboljša v tem oziru je bila vrsta idrijskega Sokola na bradlji. Težke, pa vendar močem vseh telovadcev primerne vaje so se izvajale sigurno, večinoma elegantno; videti pa je bilo tudi tu pri dveh, treh skrčene noge pri večjih kolebih, metih itd. Omeniti je skupin vrhniškega Sokola na bradlji, ki so dobro uspele in gledalstvu jako ugajale.

Nastop vrst na telovadišče in k orodju je bil vzoren. Slabejši pa so bili dohodi posameznikov k orodju in odhodi od njega. Tudi tu treba enotnosti, na čim bodi vsem enak, pa tudi glede izvedbe se da s pridno vadbo doseči pri slabejših telovadcih, da v ličnosti dosežejo boljše. Za doskoke na tla bo treba intenzivnejše vadbe. Siguren doskok v elegantno temeljno postavo ni lahka stvar. Tudi boljši telovadci pri nas doskoke preveč zanemarjajo.

Po telovadbi članstva na orodju je pod vodstvom br. J. Šinkovca nastopilo 40 gojencev idrijskega Sokola v lični obleki, kakor ga ima češki sokolski naraščaj. Izvedel je proste vaje (z ljubljanskega vsesokolskega zleta) in pokazal, da je njega vodstvo v dobrih rokah. Pri nastopu bi si bili želeli živahnejšega korakanja.

Na koncu je izvedlo 34 izbranih telovadcev vseh notranjskih društev, večinoma pa idrijskega in žirovskega Sokola, proste vaje s petega vse-

sokolskega zleta (izvzemši četrto) brez spremljevanja godbe. Časovna skladnost izvedbe je bila vzorna. Tudi v podrobnostih je povdariti lepo izurjenost teh telovadcev, zlasti dobri so bili gibi rok, manj pa gibi nog. So tu še nekatere težke prvine, ki jih bo treba še mnogo vaditi, pred vsem: prednoženje do vodoravnega položaja, vodoravno zanoženje s predklonom. Vaje so se izvajale z izredno hitrostjo, čemur bo pač pripisati sempatja slabejšo izvedbo težjih prvih.

Nekaj pa je odlikovalo izvedbo teh vaj, kar redkokdaj vidimo pri nas in kar je silno učinkovalo na občinstvo in ga pred vsem izpodbudilo k ponovnemu burnemu ploskanju. Bila je to izredna ognjevitost in navdušenost, s katero so vrli telovadci izvajali te težke vaje. Bila je to energija in moč, verva in temperament, da je bil diven pogled na te krepke može, predahnjene enega duha in ene volje. Vkljub hitrosti in sili izvedbe pa ob sklepu na njih ni bilo videti posebne utrujenosti. Salve aplavza so spremljale ob odhodu s telovadišča čvrste telovadce in njih izbornega učitelja brata Novaka.

Nastop v Logatcu pomeni velikanski napredek pred vsem idrijskega in žirovskega Sokola. Ne verjeli bi, da ga nismo videli sami. Javna telovadba pa je pokazala tudi pri drugih notranjskih društvih intenzivnost dela, zmožnost vaditeljev, resno stremljenje članstva. Dobro so pripravljena vsa notranjska sokolska društva za župno organizacijo, ker delajo vsa in vedo sedaj vsa, da treba vsakemu društvu delati samemu, če naj se doseže lep skupen uspeh. Priprave za skupni zlet so jih morale dovesti do spoznanja, da ne smejo od župe zahtevati vsega, sama pa lenariti. Naj sklenemo s tehtnimi in važnimi besedami, ki jih je zaklical Sokol velikan, nesmrtni Tyrš, češkimi Sokolom po znamenito uspelem prvem vsesokolskem zletu v Pragi, z besedami, ki veljajo enako za zvezno kakor župno ustrojstvo:

„Nemogoča je sedaj napačna misel, da more zveza sokolskih društev delavnost v društvu samem nadomeščevati. Kar nas je povzdignilo, je pridnost in delo, ki ju je vsako društvo v sebi samem energično razvilo. Vsakdanji trud, vztrajen in razumen, le ta nas reši in više povznese. Skupno ustrojstvo more tej težnji dati novih podnetov, toda ne je nadomestiti; ali zavesti, da pripadamo eni

veliki celoti, nas mora vse povzdigniti in zvišati sokolski naš ponos, zavest, da v določnih časih kot celota stopimo pred narod svoj, mora delavnost v vsakem društvu zvi-

šati; ona ne strpi mlačne ravnodušnosti, ona nas povzbudi k temu, da se vsakikrat dovršenejše, mogočnejše pokažemo pred javnostjo." Na zdar! M.

Občni zbor Slovenske sokolske zveze.

V nedeljo, dne 28. junija se je vršil ob obliki udeležbi občni zbor S. S. Z. v mali dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani. Bilo je navzočih 121 delegatov in mnogo drugih Sokolov.

Prvi podstarosta brat dr. Rybař je otvoril zborovanje, pozdravil navzočne in na kratko omenil delo S. S. Z. v minolem letu. Predlagal je, da se novo ustanovljena sokolska društva (Ljubljana II, Logatec, Radovljica, Št. Vid, Vrhnika), katerih delegati so na občnem zboru navzočni, sprejmejo v zvezo. (Sprejeto.)

Nato je sledilo čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. Zapisnik se je odobril, nakar je poročal zvezni načelnik br. dr. Viktor Murnik: Vaditeljski zbor zveze si je izvolil za podnačelnika br. Jos. Smertnika, za zapisničarja pa br. V. Bukovnika. V tehnični odsek, ki je izvrševalni organ zveznega vaditeljskega zbora, so bili izvoljeni poleg načelnika bratje iz ljubljanskega Sokola: Bukovnik, Burgstaler, Drenik, Kostnapfel, dr. Šavnik; iz Sokola I.: A. Kandare, namestnik Dimic; iz Sokola II.: Matjašič; iz Sokola v Šiški: Boltavzar. Zvezni nadzorniki so bili dr. Murnik, namestnik Bukovnik (za Ljubljano in deloma Gorenjsko); Sajovic, namestnik Ažman (Gorenjsko); Drenik, namestnik dr. Šavnik (Dolenjsko); Novak, namestnik Krčnik (Notranjsko); Smertnik, namestnik Pikel (Štajersko); Zadeh, namestnik Kranjc (Goriško in Trst).

Slovensko Sokolstvo se je v zadnjih 10 mesecih, poteklih od lanskega občnega zbora, gibalo v smeri, ki sem jo na tem občnem zboru označil za potrebno v prihodnje, in čemur ste, bratje, pritrtili. Po vsesokolskem zletu v Pragi so se društva vrnila k vsakdanjemu rednemu delu. Večja skupna nastopa sta bila samo v Domžalah na dan lanskega občnega zbora in kratko potem v Ribnici. Na obeh javnih telovadbah je orodna telovadba, izvajana večinoma po starejših društvih, uspela dobro, o prostih vajah, izvajanih po vseh prisotnih telovadcih, pa ni moči reči, da so se izvedle tako,

da bi veččaka docela zadovoljile. Deloma se v nekaterih starejših društvih ne posvečuje prostim vajam tista pozornost, ki jim dandanes gre, deloma pa nam je priraslo zadnji dve leti lepo število novih društev, ki v kratkem času obstoja še niso mogla priti v gladki tir. Žal, da zvezni doslej nedostaja sredstev, da bi sama mogla neposredno v večji meri, nego je bilo doslej mogoče, vplivati na pouk v društvih, zlasti mlajših. Število dobrih voditeljev se sicer množi, a ne razmerno z rastočim številom društev. Kako rešiti pereče vprašanje o vzgoji vaditeljskega naraščaja ter ožjem stiku zveznega vodstva s posameznimi društvi, dalje kako olajšati društvenim vaditeljem izpopolnitev teoretične in praktične izobrazbe, podati jim učne pripomočke, to so bili poglavitni predmeti posvetovanjem v zveznem vaditeljskem zboru in zlasti v tehničnem odseku. Te zadeve se sicer doslej še niso mogle definitivno rešiti in urediti, upati pa je, da v enem, dveh letih dosežemo temeljito izpremembo v tem pogledu — če bodo izpolnjevala društva svojo dolžnost do zveze in redneje nego doslej plačevala svoje prispevke.

Že pri zadnji odborovi seji sem sprožil vprašanje o zveznem vaditelju. Nastavitev zveznega vaditelja, ki mu bo vaditeljstvo poklic in ne samo delo, izvrševano v prostih urah, smatram za neobhodno potrebno. Pred vsem bo z njim laglje mogoče zvezni vaditeljski tečaj. Da doslej še nobenega nismo mogli prirediti, temu je mnogo vzrok to, da nimamo učitelja, ki bi daljši čas po ves dan mogel posvetiti poučevanju v vaditeljskem tečaju. Šele če dobimo zveznega vaditelja, ki bi z ljubljanskimi vaditelji, pomagajočimi mu v prostem času, prevzel pouk v takem tečaju, bomo mogli prestopiti k vprašanju, kako omogočiti sposobnim telovadcem naših društev obisk tečaja. Ali tudi če bi še dalj časa ne mogli prirediti v Ljubljani vaditeljskega tečaja, bi nam bil zvezni vaditelj na eminentno korist in bi celo v izdatni meri nadomestil tečaj. Zvezni vaditelj bi moral biti nekak potovalni učitelj, ki bi se po gotovem

načrtu mudil sedaj pri tem, sedaj pri onem društvu in, če treba, tudi mesec dni in več vodil vso telovadbo dotičnega društva, zlasti pa se intenzivno pečal z vaditelji. Jasno je, kako veliko korist bi imela od njega zlasti nova in mlajša društva. Tudi za razvoj Sokolstva bi bilo to izrednega pomena. Laže bi potem marsikje se odločili za ustanovitev, društva. Zvezni vaditelj pa bi posebno bil potreben za razne večje prireditve. Enotna in tudi v podrobnostih dobra izvedba zlasti skupnih vaj zahteva neobhodno enotnega pouka. Pred nastopom bi zvezni vaditelj, potujoč od društva do društva, poučeval v teh vajah, odpravljaj napake, opozarjal na posebnosti itd., pa tudi sicer osebno dajal vsa navodila in pojasnila, ki jih je dostikrat težko dati pismeno, gotovo pa ne tako temeljito, podrobno in, rekel bi, tako individualno posameznim društvom priravnano, nego je to ustno mogoče. Zvezni vaditelj bi bil, kakor vidite, bratje, živa zveza med zveznim tehničnim vodstvom in posameznimi društvi (in kadar se ustanove, seveda tudi župami), zveza, ki je sedaj, odkrito povejmo, glede velikega števila društev, zlasti oddaljenejših, nedostaja, ker je ob sedanjem številu društev, ob sedanjem malem številu, z delom preobloženih delavcev v središču nemogoča. Medsebojni stik se je doslej moral omejevat na javne nastope ter na seje vaditeljskega zbora — očitno prereditve prilike za sestaneke, pri katerih se tudi ni moči intenzivneje pečati s posameznimi društvi, zlasti ne praktično, z neposrednim praktičnim poukom. Imamo sicer dobro uredbo zveznih nadzornikov. Ali po svojem namenu že ne more zadostovati ta uredba. Po njih izvemo pač za napake v posameznih društvih, toda le v redkih primerih bo nadzorniku mogoče glede vseh podrejenih mu društev tudi samemu pomoči do odprave napak, in tako so društva zopet prepuščena samim sebi in zlasti mlajša svoji malodušnosti, ki jo brez dvoma mora provzročiti spoznanje napak, združeno z zavestjo nemožnosti, pomoči si sam.

Če pa sem govoril poprej o tem, da je društev, ki še niso v gladkem tiru, če sem ravnokar govoril o napakah, ki jih je opaziti pri tem ali onem društvu, naj se me pa ne razume tako, da hočem s tem reči: Slovensko Sokolstvo je nazadovalo. Ni! Napredovalo je, najboljši dokaz temu to, da si smemo upati javno reči: imamo napake, ki jih je treba odpraviti. Le slaba organizacija si mora pomagati s pri-

krivanjem in neutemeljenim poveličevanjem. Obilokrat smo zadnja leta že pokazali vrlino svojega ustrojstva, dokaze in priznanja imamo tudi za to od strokovnjaških strani. Nismo nazadovali, napredovali smo tako, da prenesemo najstrožjo kritiko, ki jo bomo odslej še ostreje kakor doslej izvajali sami na samem sebi! Imamo napake, ali napak smo imeli prejšnja leta nerazmerno več. Danes smo tako daleč, da nam mora vsaka tudi najmanjša hiba težiti vest in nas navdati s trdno voljo, iznebiti se je kar mogoče dobro in hitro. Kakšni smo bili včasih! Še ob našem zletu, ki nam je donesel časti in priznanja, smo imeli izmed 14 društev skoro polovico neaktivnih. Danes imamo 37 društev, po 4 letih malone 3krat toliko, in ni ga skoro društva, kjer se ne bi intenzivno delalo. Nedostaja le marsikje izvežbanih delavcev, nedostaja pouka, da se moči vpro v pravo smer, da rodi delo tudi velikosti truda primeren sad.

Iti mora torej za to, kako najti sredstvo, da odpravimo napake čimprej in kar najbolj. Navedel sem je in upam, bratje, da je spoznate za dobro, da pa tudi storite vse, da dobi zveza one gmotne pripomočke, ki jih je treba za to. Tu pa mi je izreči prepričanje: če vsako društvo izvrši vso svojo dolžnost glede zveznih prispevkov, če ne bomo preskopili glede mere teh prispevkov, zvezi ne bo pretežko, gmotno zmochi nastavitve zveznega vaditelja.

Organizacija Sokolstva je danes na potu do nove izpopolnitve. Kažejo se nam že obrisi novih delov našega ustrojstva, smo pred osnovo sokolskih žup. Faktično pravzaprav že obstoje. Društva, ki pripadajo po geografski legi vkup, se pripravljajo, da na posebnih, le za ta društva obveznih zletih podado račun o svojem delu izza lanskega občnega zbora. Gorenjska društva bodo imela svoj zlet v Kranju dne 15. avgusta, vodi jih kranjski Sokol. Notranjska društva prirede zlet v Logatcu dne 12. julija pod vodstvom idrijskega Sokola. Štajerska društva, ki se jim pridružita zagorski in krški Sokol, bodo imela tudi 15. avgusta zlet v Ljutomeru pod vodstvom celjskega Sokola. Na Dolenjskem so po veliki večini še društva mlada, ne dvomim pa, da se tudi ona prihodnje leto povzpno do skupnega zleta, prihodnje leto bržčas že župnega zleta. V Ljubljani sta nam prirasli od zadnjega občnega zbora kar dve novi društvi. Ob kratkem času obstoja teh društev pa letos še ni bilo mogoče misliti doslej na skupen nastop. Izvrši

se pa gotovo z nekaterimi društvi v bližini Ljubljane vred, kakor hitro si novi društvi v Ljubljani utrdita svoj temelj.

Tako torej življenje sokolsko veselo klije, organizacija naša je tudi to leto napredovala lep kos in ni dvoma, da se udovrši v prihodnje v še izdatnejši meri. Temu: na zdar!

Poročilo načelnikovo je bilo z odobravanjem sprejeto. Podstarosta br. dr. Rybář je izrekel br. načelniku toplo zahvalo za njegovo delovanje.

Tajnik br. Bogumil Kajzelj je poročal o delovanju predsedstva, oziroma odbora v minoletem poslovnem letu. Predsedstvo je imelo 6, odbor eno sejo; v manj važnih vprašanjih se je sklepalo po pismenem potu. Kriza, ki je nastala v slov. Sokolstvu, je poravnana. — V preteklem letu so se ustanovila nova sokolska društva: Ljubljana I, Ljubljana II, Logatec, Radovljica, Šoštanj, Št. Vid, Vrhnika in žensko telovadno društvo v Šiški. Proti ustanovitvi šoštanjskega Sokola je delalo graško namestništvo vse mogoče zapreke; predsedstvo S. S. Z. se je moralo pritožiti na ministrstvo. — V zvezi je danes 37 društev s 3932 člani, 856 telovadci in 95 telovadkami; moškega naraščaja je 748, ženskega 98. — Ustanavljajo se sokolska društva v Hrastniku in Ptujju, tudi v Celovcu se je pričelo nekaj gibati. — Zalagatelj sokolskih potrebščin, br. Janko Češnik, je izročil zveznemu blagajniku od prodanega blaga 5% provizije, ki znaša za preteklo leto 116.07 K. Zahvala gre ljublj. Sokolu, v čigar odborovi sobi se vrše predsedstvene seje,

dalje društvu „Merkurju“ in „Narodni čitalnici“ za brezplačno prepustitev dvorane v svrhu zborovanj, pa tudi slov. časopisju, ki priobčuje razne novice in članke o Sokolstvu in tako razširja sokolsko misel v Slovencih.

Brat podstarosta se je br. tajniku toplo zahvalil za njegovo poročilo.

Blagajnik br. Rudolf Vesel je poročal o zveznem denarnem prometu v minolem letu. Dohodkov je imela zveza 1834 K 50 h, izdatkov 811 K 12 h, torej prebitka 1032 K 38 h, (od tega je v gotovini 242 K 53 h, v knjižicah 789 K 85 h).

Br. H. Sachs je izjavil v imenu računskih preglednikov, da je vse račune pregledal in jih našel v popolnem redu, ter predlagal br. blagajniku zahvalo in absolutorij. Soglasno sprejeto. Brat podstarosta se je v imenu občnega zbora zahvalil br. blagajniku.

Po poročilu br. J. Smertnika o ustanovitvi sokolskih žup in po poročilu brata V. Bukovnika o zveznem arhivu — o obeh bomo poročali podrobno v prihodnji številki — se je prešlo k volitvam. Za starosta S. S. Z. je bil izvoljen brat dr. Ivan Oražen, za I. podstarosta br. dr. Otokar Rybář, za II. podstarosta br. dr. Gvidon Serneck, za načelnika br. dr. Viktor Murnik, za tajnika br. Bogumil Kajzelj, za blagajnika br. Rudolf Vesel, za zapisnikarja br. Vilko Bukovnik, za namestnike bratje Rajko Boltavzar, Aleksander Kostnapfel in Lev Rogl; za računске preglednike bratje Julij Novak, Hinko Sachs in dr. Janko Šavnik. (Konec prih.)

Raznoterosti.

Odličen gost. Starosta poljske sokolske zveze br. Xavery Fiszer je na svojem potovanju došel tudi v Ljubljano dne 22. t. m. ter posetil ljubljanskega Sokola in si ogledal njegovo telovadnico in druge prostore. Odlični gost je z živim zanimanjem povpraševal o delovanju in razvoju slovenskega Sokolstva, ki mu je želel mnogo uspehov. Izrazil pa je zlasti željo po večjem stiku med poljskimi in slovenskimi Sokoli. Želja njegova je tudi želja naša!

Slovenec, vaditelj črnogorskih častnikov. Črnogorska vlada je naprosila Češko sokolsko zvezo, da bi ji poslala vaditelja, ki bi poučeval črnogorske častnike v telovadbi. Češka sokolska zveza je poslala br. Viljema Kukca,

člana in bivšega načelnika žalskega Sokola, sedaj vaditelja v praškem Sokolu. Br. Kuček ostane tri mesece v Črni gori.

Sokolski izlet v Kostanjevico. Dne 19. julija se je izvršil na izpodbudo novomeškega Sokola izlet sokolskih društev iz Brežic, Novega mesta in Krškega v Kostanjevico. Javna telovadba je dobro uspela. Podrobno poročilo objavimo prihodnjič.

Slavnost otvoritve „Sokolskega doma“ v Žireh je določena na 30. avgusta t. l. Spored: Na predvečer: gledališka igra, po igri komerz v Sok. domu. Drugi dan: ob 10. uri sprejem gostov, ob 11. uri otvoritev Sokolskega doma, po otvoritvi skupni obed, ob pol 3. skušnja za

proste vaje, ob pol 4. javna telovadba: a) proste vaje (srbske), b) vaje s praporci, izvaja idrijski in žirovski ženski oddelek, c) orodna telovadba (vzorne vrste), d) proste vaje (ljubljske) naraščaja, e) skupine na bradlji žirovskega Sokola.

Slovenski sokolski javni nastopi v avgustu: Dne 15. avgusta: zlet gorenjskih sokolskih društev v Kranju, istega dne zlet štajerskih sokolskih društev v Ljutomeru, ob tej priliki razvije ljutomerski Sokol svojo zastavo. Dne 30. avgusta: otvoritev „Sokolskega doma“ v Žireh. — Bratska sokolska društva prosimo, da nam redno naznanjajo svoje prireditve.

Zveza slovanskega Sokolstva. Kakor poroča češki „Sokol“, sta bila minuli mesec v Pragi zastopnika zveze poljskega Sokolstva: starosta br. dr. Fiszer in tajnik br. Walek, da bi razpravljala o pristopu poljskega Sokolstva k slovenski sokol. zvezi. Upamo, pristavlja „Sokol“, da temu ob dobri volji ne bo nikakih zaprek.

Predsedništvo Češke sokolske zveze. Pri zadnji volitvi v predsedništvo Č. O. S. so bili izvoljeni za starosto br. dr. Jos. Scheiner, za I. podstarosto br. dr. P. Fiša, za II. podstarosto br. Fr. Mašek, za načelnika br. dr. J. Vaniček, za podnačelnika br. R. Bilek, za tajnika br. dr. Urban, za tajnikovega namestnika brat

dr. R. Heller, za blagajnika br. Ed. Waraus, za zapisnikarja br. O. Hermann, za upravitelja br. F. Beránek.

Hrvatsko Sokolstvo. Dne 7. in 8. septembra bode zlet župe „Zrinjsko-Frankopanske“ na Šušaku, ki se ga udeleži vse hrvatsko Sokolstvo. Nameravani hrvatski sokolski zlet v Zadru je vlada prepevedala.

Prispevki za stavbni sklad ljubljanskega „Sokola“ v mesecih: maju, juniju in juliju: Prodani bloki: št. 28 Arnošt Windischer 21·30 K, Lev Franke 20·20 K in Fran Miklavc 20 K. „Šiški Sokol“ 10%, od prebitka veselice v Šiški dne 10. maja 46·97 K. Telovadni sklad šišenskega Sokola K 10. Arnošt Windischer za 100 razglednic 10 K. Redni prispevki: dr. Viktor Murnik trikrat po 5 K, Žiga Vodušek trikrat po 2 K, trikrat po 1 K pa bratje: dr. A. Švigelj, L. Rogl, P. Skale, Lev Franke, A. Jagodic, Al. Kostnapiel, dr. J. Šavnik, R. Vesel, C. Koch, I. Přibil, A. Hudovernik, V. Rohrman, Ubald pl. Trnkoczy; I. Ružička dvakrat po 1 K. Za pol leta vnaprej po 6 K brata: I. Česnik in A. Windischer. Nadalje Julij Klemenc 3 K, V. Bukovnik 1 K in P. Drenik 1 K. Skupaj 207·47 K.

Književnost.

Dějinami Sokolstva Amerického. Delo, izdano po izvrševalnem odboru „Národní Jednoty Sokolské“ v Združenih državah, pohaja iz peresa dr. J. Rudiš-Jičinskega, urednika „Sokola Amerického“. V dveh delih (1865 do 1877, 1877 do 1908) opisuje zgodovino ameriškega Sokolstva. Odlikujejo se z izredno množino podrobnosti, priča spis o izredni marljivosti pisatelja ter o natančnem njegovem poznanju preteklosti in sedanjega stanja ameriškega Sokolstva, pa tudi o globokem njegovem umevanju sokolske misli. Krasno opremljeno delo je odmenjeno Češki sokolski zvezi.

O soustavě sokolské. Předneseno v kursu cvičitelském Č. O. S. S. přílohou: přednášky vzdělavacích odborů pro cvičitelský kurs Č. O. S. Cena 2 K, franko 2 K 10 h. Knjiga, v češkem Sokolstvu že dolgo željno pričakovana, razlaga v prvem delu sokolski telovadni sestav, pri čemer izpušča panoge, že izdane v tisku, ter

opozarja na dotične spise. Pojasnjuje sedaj veljavno sokolsko telovadno teorijo, je prvi del izredne važnosti, nič manj pomemben pa je tudi globokih misli polni drugi del, ki obsega uvod, o telesni vzgoji, sokolska misel je narodna vzgoja, sokolska misel je demokratska vzgoja, vaditelj-vzgojitelj, kakšno je naše stališče napram pomembnim časovnim vprašanjem, stanovska in razredna vprašanja, socialna vprašanja, sokolska društva in druga telovadna društva itd. Znamenito to delo, ki so ga spisali prvi češki sokolski delavci, priporočamo kar najtopleje tudi našim vaditeljem, večjim češkemu jeziku. Naroča se pri „Češki sokolski zvezi“.

Petdeset godina tjelesnog uzgoja u kr. gornjogradskoj gimnaziji u Zagrebu. Sastavio prof. dr. Franjo Bučar. Cena 50 v. Skrbno sestavljeni spis je lepo opremljen ter ga krasi več dobrih slik.